

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Małgorzata Motylow

KON.410.008.01.2021

Pan
Mariusz BŁASZCZAK
Minister Obrony Narodowej
Al. Niepodległości 218
00-911 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/007 Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
NIK@NIK.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950
Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Obrony Narodowej, Al. Niepodległości 218 00-911 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Błaszczak, Minister, od 9 stycznia 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Antoni Macierewicz, Minister, od 16 listopada 2015 r. do 8 stycznia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki realizacji zadań Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020. 2. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020. 3. Efekty realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. oraz działania wcześniejsze i późniejsze związane z realizacją RPPK na lata 2018-2020.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli (NIK) Departament Obrony Narodowej
Kontroler	Paweł Harczuk, doradca prawny, na podstawie legitymacji służbowej nr 21560

---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Ministra Obrony Narodowej mające na celu realizację Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020³.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Zapewnione zostały warunki organizacyjno-prawne i finansowe do realizacji RPPK, a jego wdrażanie monitorowano prawidłowo. W wyniku realizacji dwóch działań⁴ w Ministerstwie Obrony Narodowej wprowadzony został nowy program edukacji antykorupcyjnej o charakterze stałym oraz przedłużono funkcjonowanie wcześniejszego *Programu profilaktycznego w zakresie przeciwdziałania korupcji w resorcie obrony narodowej na lata 2016-2019*.

W celu skutecznego wdrożenia programu edukacji antykorupcyjnej prowadzono działalność szkoleniową i edukacyjną. W ramach działań prewencyjnych i edukacyjnych wydano również decyzję Ministra Obrony Narodowej nr 71/MON z 8 maja 2019 r. w sprawie dodatkowej profilaktyki antykorupcyjnej dla żołnierzy i pracowników cywilnych planowanych do użycia lub pobytu poza granicami państwa⁵.

Osiągnięto efekty założone w przyjętym Planie realizacji zadań i działań RPPK. Koordynator RPPK prowadził bieżący monitoring realizacji działań, a ponadto w trakcie analizy sprawozdań okresowych wykonanie mierników monitorował Członek Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynowania i Monitorowania Wdrażania RPPK z ramienia MON.

Plan realizacji zadań i działań RPPK na lata 2018-2020 dla działania 5.2 przewidywał efekty w postaci wdrożenia co najmniej połowy wyników analiz (prowadzonych w celu ustalenia zasadności opracowania odrębnego programu edukacji albo włączenia tematyki antykorupcyjnej do obowiązujących już programów/metodyk/standardów – do grudnia 2019 r.) oraz przeprowadzenie co najmniej ośmiu szkoleń. Plan dla działania 5.3 przewidywał mierniki w postaci wdrożenia co najmniej połowy wyników analiz (prowadzonych w celu ustalenia zakresu konieczności opracowania programu edukacyjnego, a także zidentyfikowania sposobów wdrożenia takich działań dla resortu obrony narodowej, w tym skierowanego do instytucji podległych lub nadzorowanych). Mierniki określone w Planie zostały w pełni osiągnięte.

W MON wyznaczono członka Międzyresortowego Zespołu oraz upoważniono Pełnomocnika do pełnienia funkcji Koordynatora RPPK.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła upoważnienia do pełnienia funkcji koordynatora RPPK, które stało się możliwe po wejściu w życie zarządzenia Nr 134 Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynacji i Monitorowania Wdrażania „Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020”⁶, co miało miejsce w dniu 24 sierpnia 2018 r. Tymczasem Koordynator RPPK uzyskał upoważnienie dopiero

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Przyjęty uchwałą nr 207 Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie *Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020* (M.P. z 2018 r. poz. 12, ze zm.). Uchwała weszła w życie 6 stycznia 2018 r. Dalej: RPPK.

⁴ Ministerstwo zobligowane było do realizacji: działania 5.2 *Wdrożenie stałych cyklicznych programów edukacyjnych oraz szkoleń w zakresie etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów* oraz działania 5.3 *Opracowanie i wdrożenie programów sektorowych przez poszczególne resorty i urzędy centralne, skierowanych również do jednostek podległych lub nadzorowanych*.

⁵ Dz. Urz. MON z 2019 r. poz. 84.

⁶ M.P. z 2018 r. poz. 820, ze zm.

18 października 2018 r., po upływie 55 dni od dnia wejścia w życie ww. zarządzenia. Upoważnienie to, w ocenie NIK, mogło zostać udzielone wcześniej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

1. Warunki realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020.

Opis stanu faktycznego

W Ministerstwie Obrony Narodowej funkcjonowało Biuro Ministra Obrony Narodowej (BMON), w skład którego wchodził Wydział ds. Procedur Antykorupcyjnych i Informacji o Praniu Pieniędzy (wyspecjalizowana komórka mająca za zadanie minimalizowanie ryzyk korupcyjnych, w tym realizację rządowych programów przeciwdziałania korupcji – do 2018 r. rolę tę pełniło Biuro ds. Procedur Antykorupcyjnych). Do obowiązków naczelnika ww. Wydziału należało nadzorowanie zadań wynikających z rządowych programów przeciwdziałania korupcji lub innych krajowych inicjatyw antykorupcyjnych, w tym reprezentowanie resortu w grupach roboczych powołanych w ramach programów rządowych lub innych przedsięwzięciach międzyresortowych.

Zgodnie z pkt. 4.3.1. Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 wyznaczenie koordynatorów powinno nastąpić obligatoryjnie, a w przypadku, gdy w instytucji utworzono już stanowisko, w zakresie zadań którego mieszczą się zadania antykorupcyjne, osoba je piastująca mogła pełnić funkcję koordynatora, o ile otrzymała stosowne upoważnienie od właściwego członka Międzyresortowego Zespołu. W przypadku MON został nim Sekretarz Stanu Pan Wojciech Skurkiewicz.

Pierwszym upoważnionym koordynatorem RPPK został Dyrektor Zarządu III Służby Kontrwywiadu Wojskowego (SKW). Stosowne upoważnienie, od Szefa SKW - członka Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynowania i Monitorowania Wdrażania RPPK na lata 2018-2020, koordynator otrzymał 18 października 2018 r.⁸ Koordynator został upoważniony do pełnienia tej funkcji po upływie 55 dni od dnia wejścia w życie zarządzenia powołującego Międzyresortowy Zespół.

Informacja o wyznaczeniu w MON Koordynatora RPPK została terminowo przekazana Przewodniczącemu Międzyresortowego Zespołu. W trakcie realizacji RPPK w Ministerstwie wystąpiła jedna zmiana na stanowisku koordynatora. W dniu 20 marca 2019 r. upoważnienie do pełnienia tej funkcji od wyznaczonego członka zespołu otrzymał naczelnik Wydziału ds. Procedur Antykorupcyjnych w BMON. O odwołaniu z tej funkcji Dyrektora Zarządu III Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz o upoważnieniu nowego koordynatora Członek Zespołu również terminowo poinformował Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu. Powołanie koordynatora Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 w MON, znalazło odzwierciedlenie w stosownych dokumentach oraz nie zwiększyło stanu etatowego, ani nie wymagało zmian organizacyjnych i kadrowych. Nie było też dodatkowo wynagradzane. Koordynatorzy posiadali odpowiednie doświadczenie w zakresie wdrażania inicjatyw minimalizujących ryzyka korupcyjne, np. obecny

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Tj. po 55 dniach od wejścia w życie zarządzenia Nr 134 Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynacji i Monitorowania Wdrażania „Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020” (M.P. z 2018 r. poz. 820, ze zm.), co miało miejsce w dniu 24 sierpnia 2018 r. i 285 dni od wejścia w życie uchwały ustanawiającej RPPK.

koordynator odbył dwa szkolenia międzynarodowe dotyczące przedmiotowych zagadnień.⁹

Przystępując do realizacji zadań RPPK dokonano analizy w zakresie potrzeb kadrowych i prawno-organizacyjnych. Wprowadzone do Planu działania nie były kontynuacją dotychczasowych przedsięwzięć, poza wyjątkiem w postaci przedłużenia okresu realizacji Programu profilaktycznego.

W realizację RPPK było zaangażowanych bezpośrednio pięć osób z BMON, z których każda miała w zakresie obowiązków oraz opisie stanowiska pracy określone zadania związane z realizacją RPPK. Program realizowali również funkcjonariusze SKW oraz żołnierze i pracownicy cywilni Żandarmerii Wojskowej. Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Wywiadu Wojskowego¹⁰ i ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej¹¹, Służba Kontrwywiadu Wojskowego i Żandarmeria Wojskowa mają wpisane zwalczanie korupcji w resorcie Obrony Narodowej jako jedno z zadań do realizacji. Według MON, liczba osób zaangażowanych w działania związane z wdrażaniem RPPK była wystarczająca do wykonania przyjętego Planu realizacji zadań i działań.

Projekt Planu realizacji zadań i działań w zakresie przeciwdziałania korupcji został przekazany przez BMON do członka Zespołu Międzyresortowego (Szefa SKW) w dniu 12 października 2018 r. SKW przesłała 5 grudnia 2018 r. do Przewodniczącego Zespołu Międzyresortowego Plan realizacji zadań/działania, które prowadzone będą przez MON. Plan realizacji zadań i działań Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 został zatwierdzony 6 lutego 2019 r. przez Przewodniczącego Zespołu Międzyresortowego.

Działania związane z wdrażaniem mechanizmów minimalizujących ryzyka korupcyjne w resorcie obrony narodowej były już wykonywane w ramach realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014 - 2019, a w związku z tym istniały wypracowane kanały komunikacji z jednostkami podległymi oraz podmiotami zewnętrznymi, tj. kontakty robocze, spotkania i korespondencja pisemna. SKW na bieżąco przekazywała odbiorcom zewnętrznym informacje o potencjalnych lub istniejących zagrożeniach korupcyjnych. W związku z powyższym nie opracowywano dodatkowych procedur dotyczących przepływu informacji. Na etapie tworzenia Planu w MON nie dokonywano pogłębionej analizy celowości zamieszczenia w nim poszczególnych zadań i działań, ponieważ realizacja ich wynikała z samego Programu (w przypadku SKW wynikały one też z ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego). Ponadto działania 5.2 i 5.3 czyli wdrożenie stałych, cyklicznych programów edukacyjnych oraz szkoleń w zakresie etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktów interesów, a także opracowanie i wdrożenie edukacyjnych programów sektorowych, gdzie realizatorem wiodącym był Minister Obrony Narodowej, nie budziły wątpliwości w MON co do zasadności ich realizacji. Została natomiast wykonana analiza w zakresie sposobu realizacji określonych zadań.

Mierniki i harmonogramy ustalone w Planie były określone jednoznacznie i umożliwiały ocenę, czy zadania są realizowane, m.in. poprzez wskazanie terminów końcowych ich realizacji. Plan ten został sporządzony według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do regulaminu prac Międzyresortowego Zespołu i zawierał wszystkie elementy określone w tym załączniku, tj. zadanie, działania, mierniki, sposób realizacji działania, realizatorów, ocenę ryzyka wykonania, szacunkowe koszty realizacji, źródło finansowania. Koordynator nie wnioskował o wprowadzenie zmian

⁹ *Building Integrity Institutional Enhancement Course: Integrity Action Plan* oraz *Approved Compliance Officer*.

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 687.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1214.

do Planu realizacji zadań i działań RPPK, ani o powołanie grupy/zespołu roboczego. W resorcie obrony narodowej nie powoływano w powyższym zakresie zespołów roboczych.

Członkowie Międzyresortowego Zespołu przekazywali sprawozdania Przewodniczącemu tego Zespołu. Monitorowanie i nadzór wdrażania RPPK przez członka Zespołu miały miejsce poprzez analizę sporządzanych sprawozdań oraz akceptację działań w toku realizacji. Realizator wiodący zbierał informacje konieczne do opracowania sprawozdań cząstkowych od współrealizatorów. Dodatkowo przed sporządzeniem sprawozdania występowało pisemnie do współrealizatorów o przekazanie informacji o wykonaniu zadań. Realizatorzy współpracujący wywiązywali się z obowiązków sprawozdawczych wobec realizatora wiodącego. Sprawozdania z wykonania RPPK zostały przekazane do Przewodniczącego Zespołu z zachowaniem terminów określonych w regulaminie prac Międzyresortowego Zespołu, tj. za 2018 r. – 12 lutego 2019 r., za I półrocze 2019 r. – 5 sierpnia 2019 r., za II półrocze 2019 r. – 29 stycznia 2020 r., za I półrocze 2020 r. – 22 lipca 2020 r., za II półrocze 2020 r. i z całego programu - 29 stycznia 2021 r. W trakcie wdrażania RPPK nie wystąpiły sytuacje wymagające dodatkowej koordynacji przez członka Międzyresortowego Zespołu Sekretarza Stanu w MON Pana Wojciecha Skurkiewicza. Uczestniczył on natomiast w realizacji wybranych przedsięwzięć, w tym dotyczących szkoleń w jednostkach podległych oraz realizacji ćwiczenia ANTY-K2020. Sprawozdania były przekazywane na przyjętym wzorze i w określonych terminach.

Stan epidemii nie wpłynął w sposób istotny na wynik realizacji Programu w MON. Koszty wykonania ujętych w Planie zadań i działań RPPK na lata 2018-2020 zostały oszacowane przez MON na 0 zł. Z tego względu nie planowano i nie wyodrębniono w ewidencji księgowej wydatków na realizację RPPK w latach 2018-2020. Zadania zostały wykonane w ramach posiadanych zasobów, co potwierdza sprawozdanie końcowe z realizacji RPPK sporządzone w kwietniu 2021 r. przez CBA. Nie było potrzeby uzyskania wsparcia finansowego z UE lub innych programów finansowanych ze środków publicznych.

Z wdrażania RPPK na lata 2018-2020, Członek Zespołu i koordynator przedstawili następujące spostrzeżenia: „Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji umożliwiła rzeczywiste wzmocnienie działań mających na celu działalność edukacyjno-prewencyjną i skutkowało wprowadzeniem stałych rozwiązań w tym zakresie, co należy ocenić pozytywnie. M.in. szkoleniami z zakresu „Przeciwdziałania zjawiskom korupcyjnym w instytucjach publicznych” objęto żołnierzy zawodowych oraz pracowników komórek i jednostek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, Inspektoratu Wsparcia SZ RP, Regionalnych Baz Logistycznych, a także pracowników Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A. oraz Agencji Mienia Wojskowego i jej spółek zależnych.

Jednocześnie program rządowy wzmocnił międzyresortową wymianę informacji o podejmowanych działaniach, co również potwierdza celowość realizacji takich inicjatyw w przyszłości.”

(akta kontroli str. 8-16, 24-142, 417-419)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Upoważnienie Koordynatora stało się możliwe po powołaniu członków Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynacji i Monitorowania Wdrażania RPPK, czyli po wejściu w życie zarządzenia Nr 134 Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynacji i Monitorowania Wdrażania „Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji

na lata 2018-2020¹², co miało miejsce w dniu 24 sierpnia 2018 r. Tymczasem członek Zespołu upoważnił, wyznaczonego w Ministerstwie Koordynatora do spraw przeciwdziałania korupcji, do pełnienia funkcji Koordynatora Programu dopiero 18 października 2018 r., to znaczy po 55 dniach od wejścia w życie zarządzenia w sprawie Międzyresortowego Zespołu.

Pan Wojciech Skurkiewicz Sekretarz Stanu w MON wyjaśnił w tej sprawie, że zarządzenie w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynacji i Monitorowania Wdrażania RPPK na lata 2018-2020, które weszło w życie 24 sierpnia 2018 r. „stworzyło jedynie ramy prawne regulujące działania ww. Zespołu. Nie jest to data, od której powinno się przyjąć, że istniała możliwość powołania koordynatora. Należy mieć na uwadze, że dla rozpoczęcia jego działania, a tym samym jego ukonstytuowania się, konieczne było powołanie jego członków oraz zebranie się na pierwszym posiedzeniu m.in. w celu przyjęcia regulaminu Zespołu w formie uchwały, który odnosił się także do obowiązków członków Zespołu. Zgodnie z § 11 ww. zarządzenia Nr 134 Prezesa Rady Ministrów *pierwsze posiedzenie Zespołu odbędzie się w ciągu 14 dni od dnia powołania Zespołu*. Posiedzenie inauguracyjne miało miejsce w dniu 12 września 2018 r., jednak uchwała w sprawie regulaminu jego działania była przedmiotem dalszych uzgodnień, które trwały jeszcze w październiku. Koordynatorzy zostali powołani przez członków ww. Zespołu. Tym samym w opinii urzędu Ministra Obrony Narodowej nie doszło do naruszenia przez resort obrony narodowej istniejących terminów, ponieważ ich zachowanie w związku z faktyczną datą ukonstytuowania się Zespołu nie było już możliwe. Należy mieć również na względzie, że Urząd Ministra Obrony Narodowej skutecznie przystąpił do realizacji RPPK, a wszystkie działania zostały wykonane.”.

NIK zauważa, że obowiązek wyznaczenia Koordynatora wynikał wprost z pkt 4.3.1 RPPK przyjętego uchwałą nr 207 Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2017 r., zatem Minister ON miał wiedzę o przyjęciu RPPK, a wyznaczony członek Międzyresortowego Zespołu miał możliwość upoważnienia Pełnomocnika do pełnienia funkcji Koordynatora niezwłocznie po wejściu w życie zarządzenia w sprawie Międzyresortowego Zespołu (tj. od 24 sierpnia 2018 r.). Upoważnienie tej osoby do pełnienia funkcji Koordynatora RPPK dawało jej formalną podstawę do rozpoczęcia realizacji zadań określonych w RPPK dopiero po 55 dniach od powołania Zespołu.

OCENA CZĄSTKOWA

W MON zapewnione zostały warunki organizacyjno-prawne i finansowe do realizacji RPPK, a jego wdrażanie monitorowano prawidłowo.

Podejmowano właściwie działania w celu przygotowania organizacyjnego Ministerstwa do realizacji zadań określonych w Rządowym Programie, m.in. wyznaczono członka Międzyresortowego Zespołu oraz Koordynatora Rządowego Programu. Tym nie mniej upoważnienie Pełnomocnika do pełnienia funkcji Koordynatora nastąpiło dopiero 55 dni od wejścia w życie zarządzenia w sprawie Międzyresortowego Zespołu.

2. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020.

Opis stanu faktycznego

W celu realizacji działań 5.2 *Wdrożenie stałych cyklicznych programów edukacyjnych oraz szkoleń w zakresie etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów* i 5.3 *Opracowanie i wdrożenie programów sektorowych przez poszczególne resorty i urzędy centralne, skierowanych również do jednostek*

¹² M.P. z 2018 r. poz. 820, ze zm.

podległych lub nadzorowanych, po przeprowadzeniu analiz, postanowiono o przedłużeniu o jeden rok Programu profilaktycznego w zakresie przeciwdziałania korupcji w resorcie obrony narodowej na lata 2016-2019 oraz opracowano i wdrożono nowy Program edukacji antykorupcyjnej o charakterze stałym.

W ramach działania 5.2 zaplanowano opracowanie modułu szkolenia, wykonanie analiz w celu ustalenia zasadności opracowania odrębnego programu edukacji albo włączenia tematyki antykorupcyjnej do obowiązujących już programów, prowadzenie szkoleń w zakresie etyki oraz szkoleń w zakresie zagrożeń korupcyjnych (co najmniej osiem szkoleń), wykonanie analiz w celu ustalenia zasadności opracowania odrębnego programu edukacji, a także zidentyfikowanie sposobów wdrożenia takich działań dla resortu obrony, w tym jednostkach nadzorowanych. W wyniku realizacji działania opracowano moduł szkolenia oraz prowadzono szkolenia na jego podstawie, wykonano analizy, w efekcie których przedłużono obowiązujący program profilaktyczny oraz opracowano nowy program edukacji, prowadzono szkolenia z etyki oraz szkolenia łączące kwestie zagrożeń korupcyjnych i etyki (w liczbie większej niż zaplanowane minimum). W działaniu 5.3 zaplanowano wykonanie analiz w celu ustalenia zasadności opracowania odrębnego programu edukacji, a także zidentyfikowania sposobów wdrożenia takich działań dla resortu obrony, w tym skierowanego do jednostek podległych. Przeprowadzono analizy i objęto jednostki podległe działaniami w ramach realizowanych programów edukacyjnych.

Poza działaniami dotyczącymi wzmocnienia prewencji i edukacji, zawartymi w Planie realizacji zadań i działań RPPK na lata 2018-2020, przeprowadzono szereg inicjatyw dotyczących procedur oraz rekomendacji, których celem była minimalizacja ryzyka korupcyjnych w resorcie obrony narodowej. W zakresie zmian systemowych tworzone nowe procedury, realizowano monitoring obowiązujących oraz opracowywano rekomendacje. Zadania były wykonywane po uchwaleniu Programu i zatwierdzeniu Planu. Zostały wykonane zgodnie z Planem w zakresie merytorycznym i czasowym, zgodnie z harmonogramem – ich realizacja nie napotkała problemów.

W ramach RPPK opracowano i wdrożono decyzję Ministra Obrony Narodowej nr 71/MON z 8 maja 2019 r. w sprawie dodatkowej profilaktyki antykorupcyjnej dla żołnierzy i pracowników cywilnych planowanych do użycia lub pobytu poza granicami państwa, która wprowadziła obowiązkową edukację antykorupcyjną. Działania profilaktyczne obejmowały wszystkich żołnierzy i pracowników cywilnych planowanych do wejścia w skład jednostek wykonujących zadania poza granicami państwa.

Nie odnotowano problemów w zakresie współpracy pomiędzy realizatorami wiodącym i współpracującym przy realizacji działań prewencyjnych i edukacyjnych.

Po przeprowadzonej w MON w 2015 r. kontroli P/15/007 „Wdrożenie Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019”, Najwyższa Izba Kontroli wniosowała m.in. o dokumentowanie spotkań grup roboczych do spraw realizacji zadań lub działań określonych w Rządowym Programie Przeciwdziałania Korupcji oraz ewentualne pozyskiwanie ostatecznych harmonogramów realizacji poszczególnych zadań przez te grupy robocze. W trakcie kontroli stwierdzono, że ww. grupy robocze nie były powoływane.

(akta kontroli str. 16-22, 157-415, 417-419)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia realizację zaplanowanych działań w ramach RPPK, która przebiegała zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem.

3. Efekty realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020.

Opis stanu
faktycznego

Plan realizacji zadań i działań RPPK na lata 2018-2020 dla działania 5.2 przewidywał efekty w postaci wdrożenia co najmniej połowy wyników analiz (z pkt 2 sposobu realizacji działania – wykonanie analiz w celu ustalenia zasadności opracowania odrębnego programu edukacji albo włączenie tematyki antykorupcyjnej do obowiązujących już programów/metodyk/standardów – do grudnia 2019 r.) oraz przeprowadzenie co najmniej ośmiu szkoleń. Plan dla działania 5.3 przewidywał mierniki w postaci wdrożenia co najmniej połowy wyników analiz (z pkt 1 sposobu realizacji działania - wykonanie analiz w celu ustalenia zakresu konieczności opracowania programu edukacyjnego, a także zidentyfikowania sposobów wdrożenia takich działań dla resortu obrony narodowej, w tym skierowanego do instytucji podległych lub nadzorowanych).

W zakresie działania 5.2 zgodnie z planem wdrożono wyniki analiz poprzez przyjęcie nowego programu i przedłużenie okresu obowiązywania programu istniejącego. Przeprowadzono także stosowne szkolenia. W ramach działania 5.3 wdrożono dodatkowe działania szkoleniowe i profilaktyczne dla jednostek podległych.

W ramach realizacji RPPK na lata 2018-2020 m.in.: wykonano ćwiczenia antykorupcyjne ANTY-K2020, wdrożono tematykę przeciwdziałania korupcji do narzędzi wsparcia nowych pracowników MON, opracowano i opublikowano materiały informacyjne dla żołnierzy i pracowników resortu obrony narodowej, dwanaście opracowań oraz dwie drukowane broszury (Vademecum kontaktów z wykonawcami, przeciwdziałanie korupcji), moduł szkolenia z zakresu przeciwdziałania korupcji, dwa poradniki o charakterze dobrych praktyk, projekt narzędzia wsparcia doradztwa etycznego, działania prewencyjne i profilaktyczne w celu podniesienia świadomości społecznej na temat przeciwdziałania zachowaniom korupcyjnym, przeprowadzono szkolenie w ośrodku CBA, badania ankietowe z zakresu przestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych i przeciwdziałania korupcji. Odnośnie do działalności szkoleniowej i edukacyjnej w ramach obowiązujących programów przeprowadzono: 31 szkoleń, czynności profilaktyczne, 42 szkolenia z zakresu przeciwdziałania zjawiskom korupcyjnym w instytucjach publicznych (w jednostkach podległych oraz nadzorowanych), sześć modułów szkoleniowych na kursach organizowanych przez Akademię Sztuki Wojennej, szkolenie e-learningowe na platformie portalu resortu obrony narodowej, w którym na 31 grudnia 2020 r. wzięło udział 13 003 uczestników.

Mierniki określone w przyjętym Planie zostały osiągnięte. Członek Międzyresortowego Zespołu z ramienia MON monitorował ich realizację w ramach analizy sprawozdań okresowych, a Koordynator monitorował realizację mierników na bieżąco. Do końca 2020 r. zrealizowano wszystkie działania przewidziane w Planie realizacji zadań/działania RPPK na lata 2018-2020.

(akta kontroli str. 20-22, 97- 98, 143-156, 417-419)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia uzyskanie zakładanych efektów działań, składających się na zadania dotyczące wzmocnienia działań prewencyjnych i edukacyjnych, w tym osiągnięcie założonych mierników tych działań.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie sformułowała uwag, ani wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Pana Ministra, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK Panu Ministrowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, **02** marca 2022 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Małgorzata Motylow

.....
Podpis